27.10.2026

TALVEN 2026/2027 REITTILASKENNAT

Talvi- ja kevätlaskennoista ei muistuteta erikseen, joten kirjaa laskentapäivät kalenteriisi:	
SYYSLASKENTA	lauantai 31. lokakuuta – sunnuntai 15. marraskuuta
TALVILASKENTA	perjantai 25. joulukuuta – torstai 7. tammikuuta
KEVÄTLASKENTA	lauantai 20. helmikuuta – sunnuntai 7. maaliskuuta

Talvilintulaskennat ovat jälleen alkamassa. Kiitämme kaikkia laskentoihin osallistuneita ja toivotamme antoisia laskentoja!

Tämä saatekirje on lähetetty kaikille, jotka ovat palauttaneet tuloksia kahden edellisen talven laskennoista. Lähetämme kirjeen sähköisenä niille havainnoijille, jotka ovat ilmoittaneet havaintonsa Laji.fi kautta. Paperilomakkeella tuloksensa lähettäneet saavat paperikirjeen, jossa on myös lomakkeita ja palautuskirjekuoria alkavan talven laskentoja varten. Muistathan ilmoittaa muuttuneet yhteystietosi Linnustonseurantaan.

Viime syyslaskennassa laskettiin ennätysmäärä reittejä (662), mutta joulu- (702) ja kevätlaskennassa (612) jäätiin reilu kymmenen reittiä talven 2024/25 ennätyslukemista. Moni reitti jäi laskematta pitkän ja ankaran pakkasjakson vuoksi.

Lajilista on päivitetty. Laji.fi-tallennuslomakkeella ja paperilomakkeella näkyvä lajilista on päivitetty vastaamaan nykypäivän runsaussuhteita. Myös lajien systemaattinen järjestys on päivitetty Avilistin mukaiseksi. Listan ulkopuoliset lajit lisätään tuttuun tapaan lisälajeina Laji.fi-tallennuslomakkeen alareunaan tai paperilomakkeen A-puolelle.

Uutena biotooppina on lisätty mukaan *Vesistö*. Aiemmin uivat linnut kirjattiin biotooppiin Muu (F), mikä ei ole mahdollistanut paikallisten vesilintujen erottelua muuttavista ja siten vaikeuttanut aineiston käyttämistä. Vedet ovat entistä useammin sulana, ja tämä uudistus helpottaa vesilintuhavaintojen tulkintaa. Vesistö löytyy sarakkeesta I. Vesistön rantaa kuljetut metrit tulee kirjata tähän uuteen biotooppiin.

- Kun kuljetaan kahden biotoopin rajalla (esim. polku rantaa pitkin), molempiin biotooppeihin kirjataan puolet pätkän kokonaispituudesta. Esim. kilometrin pituinen rantapolku mäntymetsäisen niemen rantaa pitkin -> 500 metriä Metsä-biotooppia ja 500 metriä Vesistö-biotooppia.
- Siltaa pitkin tai vesillä kuljettu matka kirjataan Vesistö-biotooppiin kokonaisuudessaan.
- Kaikki vedessä tavattavat lintu- ja nisäkäsyksilöt kirjataan jatkossa tähän uuteen biotooppiin.
- Myös veden välittömässä läheisyydessä lentävät vesistöön liittyvät linnut (esim. lokit) kirjataan Vesistöön.
- Matkalennossa olevat vesilinnut kirjataan edelleen biotooppiin Muu (F).
- Muista biotoopeista poiketen Vesistön metrimäärä voi olla tyhjä, vaikka siltä tallentaisi havaintoja. Vesilintuja voi havaita kauempana olevassa vesistössä, jonka rantaa pitkin ei kuljeta metriäkään.

Huomioita lajilistasta:

- **Tundraurpiainen ilmoitetaan talvilintulaskennoissa entiseen tapaan**. Tundraurpiainen luokitellaan uudessa Avilist-taksonomiassa urpiaiseksi, mutta talvilintulaskennassa tundraurpiaiset lasketaan kuitenkin entiseen tapaan, jotta tämän urpiaisen arktisen muodon runsauden muutoksia voidaan seurata jatkossakin.
- **Metsähanhet** voi ilmoittaa lajilleen taiga- tai tundrametsähanhina tai lajilleen määrittämättöminä metsähanhina.
- **Muista kirjata myös nisäkäshavaintosi laskentareitiltä.** Linnuista ja nisäkkäistä ilmoitetaan vain havaitut yksilöt, ei jälkihavaintoja.

Lisätietoja, ohjeita, lomakkeita ja lisää tuloksia löytyy Linnustonseurannan sivuilta: https://tietopankki.luomus.fi/linnustonseurannat/lintulaskennat-ja-seurannat/talvilintulaskenta/

Huomioithan turvallisen liikkumisen laskennan aikana. Suosittelemme huomioliivin käyttämistä!

Heikki Helle & Aleksi Lehikoinen
Linnustonseuranta, Luomus
PL 17, 00014 Helsingin yliopisto
linnustonseuranta@helsinki.fi
029 412 8857

Tero Toivanen
BirdLife Suomi
tero.toivanen@birdlife.fi

VAPAAT JA UUDET LASKENTAREITIT

Vuosien saatossa osa reiteistä on jäänyt vaille laskijaa. Osalta näiltä reiteiltä on vuosikymmenten ajalta aineistoa, ja siksi olisikin hienoa, jos näille reiteille löytyisi uusia laskijoita. Olemme koostaneet tietopankkiin luettelon reiteistä, joita toivoisimme laskettavan myös tulevina talvina. Halutessasi voit laskea reitin vain yhtenä tai kahtena talvena, jonka jälkeen voit ilmoittaa reitin taas vapaaksi. Jos olet kiinnostunut elvyttämään vapaan reitin, ole linnustonseurantaan yhteydessä. Otamme mielellämme myös ilmoituksen vastaan, jos joku säännöllisesti laskettu reitti jää vaille laskijaa, jotta voimme mainostaa uusille laskijoille myös tällaisia reittejä. Viime talvena 31 hiipunutta reittiä löysi uuden laskijan ja uusia reittejä perustettiin 24.

Linkki tietopankkiin: https://tietopankki.luomus.fi/linnustonseurannat/lintulaskennat-ja-seurannat/talvilintulaskenta/

Mikäli pohdit kuitenkin uuden reitin perustamista, on hyvä selvittää, että uusi reitti ei mene vanhojen reittien kanssa päällekkäin. Uuden reitin perustaminen ei tarkoita, että sen laskemiseen tarvitsisi sitoutua vuosikymmeniksi. Riittää, että reitiltä kertyy eri vuosilta toistolaskentoja. Laskentareittiä ei ole pakko laskea joka vuosi eli välivuodet eivät haittaa. Uusia reittejä kannattaa sijoittaa etenkin metsäisiin ympäristöihin ja vesistöjen lähelle, sillä näissä habitaateissa on vähemmän laskentoja. Pohjoisempana laskentapaikkoja on niin vähän, että kaikenlaiset reitit ovat toivottuja. Pohjoisen hiihtokeskuksien läheisyyteen voi myös pohtia perustettavan ns. yleisiä reittejä, joita voi laskea joku talvilomalla pohjoisessa vieraileva. Yleisesti reitin kulkua kannattaa miettiä niin, että se olisi toistettavissa myöhemmin myös jonkun toisen laskijan toimesta ja kaikenlaisissa lumiolosuhteissa.

TALVILINTULASKENTA-AINEISTOA KÄYTETTY EU:N LINTUDIREKTIIVIN RAPORTOINNISSA

Euroopan Unioni kerää kuuden vuoden välein tietoja lajien kannanmuutoksista ja populaatioiden suuruuksista. Tuoreimman raportointikauden tiedot kaikista EU maista ovat nyt nähtävillä. Raportti sisältää tiedot kaikista Suomen pesimälajeista, mutta myös 30 talvehtivan lajin, pääasiassa vesilinnun, kantojen tilanteen. 21 lajilla talvikannan kehitys oli pitkällä aikavälillä kasvava Suomessa, ja laskua havaittiin vain haahkalla, allihaahkalla, isolokilla ja tunturipöllöllä. Lyhytaikaiset kannanmuutokset olivat vakaampia useimmilla lajeilla. Nopeimmin Suomessa talvella runsastuneita lajeja olivat uivelo, harmaahaikara, laulujoutsen, merisirri ja tukkasotka. Kannankehitykset eroavat myös eri maiden välillä. Esimerkiksi telkän talvimäärät ovat kasvaneet Pohjois-Euroopassa, Suomessa, Ruotsissa, Virossa ja Latviassa, mutta pienentyneet etelämpänä Ranskassa, Hollannissa ja Saksassa. Allihaahkan talvehtijamäärät ovat puolestaan vähentyneet voimakkaasti koko Itämeren alueella. Pesivien ja talvehtivien lajien tiedot löytyvät osoitteesta: https://nature-art12.eionet.europa.eu/article12/summary.

TALVIVESILINNUT LASKETTIIN VIIME TALVENA

Viime talven vesilintulaskennoista on tekeillä yhteenveto seuraavaan Linnut-vuosikirjaan, joka ilmestyy alkukesällä 2027. Linnut-vuosikirjan voit tilata täältä: https://www.birdlife.fi/jarjesto/julkaisut/vuosikirja/

LASKETUT REITIT LINTUYHDISTYKSITTÄIN

Alla olevaan taulukkoon on koottu tiedot jäsenyhdistyksittäin laskettujen reittien ja laskentojen kertojen määristä talvina 2024–2025 ja 2025–2026. Osa yhdistyksistä kirjaa laskentareittien määrän omassa toimintakertomuksessaan.

Yhdistys	**Laskettujen reittien määrä** **2025–2026 (2024–2025)**	**Tehtyjen laskentojen määrä** **2025–2026 (2024–2025)**
BirdLife Kanta-Häme ry	16 (17)	38 (41)
BirdLife Keski-Pohjanmaa ry	19 (20)	47 (51)
BirdLife Keski-Suomi ry	30 (31)	76 (82)
BirdLife Lohja-Siuntio ry	13 (13)	33 (39)
BirdLife Pohjois-Karjala ry	15 (18)	37 (42)
Etelä-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys ry	21 (20)	47 (41)
Etelä-Savon Lintuharrastajat – Oriolus ry	24 (28)	55 (66)
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys – Tringa ry	115 (114)	271 (269)
Kainuun Lintutieteellinen Yhdistys ry	10 (9)	19 (22)
Keski- ja Pohjois-Uudenmaan Lintuharrastajat – Apus ry	17 (19)	39 (42)
Kuusamon Lintukerho ry	8 (7)	23 (21)
Kymenlaakson Lintutieteellinen Yhdistys ry	26 (24)	69 (58)
Lapin Lintutieteellinen Yhdistys ry	49 (45)	110 (110)
Lintuyhdistys Kuikka ry (Pohjois-Savo)	33 (35)	90 (96)
Lounais-Hämeen Lintuharrastajat ry	7 (8)	18 (21)
Merenkurkun Lintutieteellinen Yhdistys ry	10 (10)	22 (19)
Meri-Lapin Lintutieteellinen Yhdistys Xenus ry	34 (32)	91 (94)
Pirkanmaan Lintutieteellinen Yhdistys ry	55 (63)	136 (145)
Pohjois-Pohjanmaan Lintutieteellinen Yhdistys ry	41 (44)	97 (104)
Porin Lintutieteellinen Yhdistys ry	27 (21)	53 (33)
Porvoon Seudun Lintuyhdistys ry	14 (14)	31 (29)
Päijät-Hämeen Lintutieteellinen Yhdistys ry	34 (38)	84 (93)
Rauman Seudun Lintuharrastajat ry	15 (11)	43 (27)
Suomenselän Lintutieteellinen Yhdistys ry	61 (54)	152 (139)
Suupohjan Lintutieteellinen Yhdistys ry	14 (16)	40 (43)
Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry	91 (85)	229 (222)
Ålands Fågelskyddsförening r.f.	23 (23)	26 (26)

OHJEITA HAVAINTO- JA TULOSPALVELUJÄRJESTELMÄÄN

Talvilintulaskennan havainnot tallennetaan osoitteessa: https://laji.fi/theme/talvilintulaskenta/

tai valitsemalla ensin www.laji.fi ja valitsemalla yläpalkista: ”*Tallenna havaintoja”*, jonka listasta: ”*Talvilintulaskenta”.*

Talvilintulaskentareittejä ja tuloksia voi tarkastella järjestelmään kirjautumatta, mutta havaintojen ilmoitus vaatii rekisteröitymisen ja kirjautumisen.

Linkitä laskentakaverisi

Ennen tulosten ilmoittamista laskijan on kirjauduttava Laji.fi-sivuille. Valitse oikeasta yläkulmasta rekisteröidy/kirjaudu, ja tarvittaessa lue ohjeita kirjautumissivun oikeasta ylälaidasta: ”Käyttöohjeet” https://laji.fi/about/2189

Jos reitillä on useampia laskijoita, havainnot saa halutessaan näkymään kaikkien laskijoiden omissa havainnoissa. Tämä edellyttää, että laskijat ovat rekisteröityneet Laji.fi -järjestelmään ja ovat linkittäneet profiilinsa eli ovat järjestelmässä ns. toistensa kavereita.

Laji.fi-lomakkeen käyttö

Talvilintulaskentareitti valitaan BirdLife Suomen jäsenyhdistysten mukaan järjestetystä reittilistasta. Mikäli haluat perustaa uuden reitin, ota yhteyttä linnustonseurantaan. Tallennuslomakkeella muutamien kenttien tiedot kopioituvat automaattisesti edellisestä laskennasta. Näitä arvoja pääsee kuitenkin edelleen muokkaamaan.

Mikäli yksityiskohtaisempi reitti ei näy ilmoituslomakkeen karttaliittymässä, voit piirtää reitin tarkemman kulun karttatyökalun avulla.

Laskentareitin pysyviin tietoihin (tallennuslomakkeen kohta: *Reitin vapaamuotoinen kuvaus (pysyvä)*) kannustetaan tallentamaan laskennan lintumääriin ja toistettavuuteen vaikuttavia seikkoja, kuten vakiintuneet tähystyspaikat ja laskennassa käytetty optiikka.

Iälleen tai sukupuolelleen määritettyjen yksilöiden osuus on mahdollista kirjata kaikilta lajeilta. Tietoja toivotaan kaikilta lajeilta, joilta määritys kyetään luotettavasti maastossa tekemään. Joutsenten ohella esimerkiksi kanahaukan, lokkien ja mustarastaan ikä- ja/tai sukupuolen määritykseen kannattaa kiinnittää huomiota. Valtaosa ikä- ja sukupuolikentistä jää tyhjiksi maastomäärityksen mahdottomuuden tai vaikeuden vuoksi.

Kun olet syöttänyt havainnot, ja haluat tallentaa ja lähettää tiedot eteenpäin, valitse ***Tallenna julkisena*** (painike vihreällä pohjalla). Täyttäessäsi lomaketta se tallentuu väliaikaisesti selaimesi muistiin. Jos joudut jättämään laskennan tallennuksen kesken, valitse *Tallenna julkaisematta* (painike keltaisella pohjalla), jolloin havainnot tallentuvat omalle Vihko-tilillesi, mutta eivät välity Linnustonseurantaan tai näy tulospalvelussa. Pääset muokkaamaan tallentamaasi (sekä julkisena että julkaisematta tallennetut) havaintoerää *Omat havaintoerät* -kohdasta sivun vasemman reunan valikosta.

Laskentojen tulospalvelu

Tulossivuilla (https://laji.fi/project/MHL.3/stats?tab=species) on mahdollisuus tarkastella talvikantojen muutoksia paikallisyhdistyksittäin tai valitsemalla tarkasteluun useamman yhdistyksen yhdistelmän. Ominaisuuden toivotaan olevan iloksi sekä laskijoille että myös esimerkiksi innostamaan ja helpottamaan paikallisyhdistyskohtaisten katsausten laadinnassa. Sivuilla näkyy myös yksittäisten reittien havaintohistoria. Lisäksi tulossivuilla on karttavertailutyökalu, jolla tietyn talven lintutiheyksiä voi verrata pidemmän ajan keskiarvoon kartoilla.

Mikäli huomaat tulospalvelun perusteella reittisi tiedoissa puutteita tai korjattavaa, ole yhteydessä linnustonseurantaan.

Jos kohtaat ongelmia rekisteröitymisessä tai havaintojen tallennuksessa, haluat perustaa uusia reittejä tai elvyttää vanhan reitin, ota rohkeasti yhteyttä: linnustonseuranta@helsinki.fi